

Program dejavnosti splošne knjižnice na obmejnih območjih v letu 2018

Knjižnica:

Goriška knjižnica Franceta Bevka Nova Gorica

1. Zakonske in druge pravne ter strokovne podlage, ki pojasnjujejo delovno področje knjižnice:

Najpomembnejši predpisi, ki opredeljujejo delovanje in financiranje knjižnice, so:

Zakoni:

- Zakon o knjižničarstvu (Uradni list RS 87/2001, 96/2002-ZUJIK, 92/2015)
- Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo in spremembe (Uradni list RS 96/2002 in spremembe)
- Zakon o zagotavljanju sredstev za nekatere nujne program Republike Slovenije v kulturi (Uradni list RS 24/1998 in spremembe)
- Zakon o obveznem izvodu publikacij (Uradni list RS 69/2006, 86/2009)
- Zakon o zavodih (Uradni list RS 12/1991 in spremembe)
- Zakon o javnih uslužbencih (Uradni list RS 56/2002 in spremembe)
- Zakon o delovnih razmerjih (Uradni list RS 42/2002 in spremembe)
- Zakon o javnih financah (Uradni list RS 79/1999 in spremembe)
- Zakon za uravnoteženje javnih financ (Uradni list RS 40/2012, 55/2012)
- Zakon o dopolnitvi Zakona za uravnoteženje javnih financ /ZUJF-A/ (Uradni list RS 105/2012)
- Zakon o javnem naročanju (Uradni list RS 128/2006 in spremembe)
- Zakon o avtorskih in sorodnih pravicah (Uradni list RS 21/1995 in spremembe)
- Zakon o varstvu osebnih podatkov (Uradni list RS 86/2004 in spremembe)
- Zakon o sistemu plač v javnem sektorju (Uradni list RS 56/2002 in spremembe)
- Zakon o javni agenciji za knjigo Republike Slovenije (Uradni list RS 112/2007)
- Odlok o ustanovitvi javnega zavoda Goriška knjižnica Franceta Bevka Nova Gorica (Uradni list RS, št. 49-2001/2005, št. 99-4237/2011)

Podzakonski predpisi:

- Kolektivna pogodba za kulturne dejavnosti v RS (Uradni list RS 45/1994 in spremembe)
- Uredba o osnovnih storitvah knjižnic (Uradni list RS 29/2003)
- Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe (Uradni list RS 73/2003, 70/2008)
- Pravilnik o načinu določanja skupin stroškov osrednjih knjižnic, ki zagotavljajo knjižnično dejavnost v več občinah in stroškov krajevnih knjižnic (Uradni list RS 19/2003)
- Pravilnik o razvidu knjižnic (Uradni list RS 105/2003)
- Pravilnik o osrednjih območnih knjižnicah (Uradni list RS 88/2003)
- Pravilnik o izvajanju knjižničnega nadomestila (Uradni list RS 42/2004, 14/2009)

- Pravilnik o izdaji dovoljenja za vzajemno katalogizacijo (Uradni list RS 107/2008 in spremembe)
- Pravilnik o izvedbi javnega poziva in javnega razpisa (Uradni list RS 97/2003, 93/2005)
- Pravilnik o strokovnih komisijah (Uradni list RS 109/2002 in spremembe)
- Pravilnik o imenovanju v strokovne nazive v knjižnični dejavnosti (Uradni list RS 9/2009)

Drugi dokumenti:

- Standardi za splošne knjižnice (Nacionalni svet za knjižnično dejavnost, 2005)
- Etični kodeks slovenskih knjižničarjev (1995)
- Nacionalni program za kulturo 2014–2017

2. Število Slovencev v zamejstvu na območju delovanja splošne knjižnice:

Oceno števila Slovencev smo tudi v letu 2017 povzeli po oceni italijanske vlade iz leta 1983. To je zadnja uradna vladna ocena števila Slovencev v Furlaniji - Julijski krajini. V Goriški in Videmski pokrajini naj bi jih bilo takrat 35.200. Drugih uradnih vladnih meritev v zadnjih tridesetih letih ni bilo. Ocena je sporna zaradi starosti meritve, od katere je preteklo več kot trideset let in zaradi samega razumevanja pripadnosti manjšini in s tem opredelitve o pripadnosti etnično-jezikovni skupini (uporaba slovenščine in njeno razumevanje, dvojno državljanstvo, obiskovanje slovenske šole ...). Prav tako smo knjižničarji na obmejnem področju mnenja, da so lahko potencialni uporabniki slovenskega gradiva in slovenskih knjižnic tudi prebivalci obmejnih pokrajin, ki se ne opredeljujejo za Slovence, a govorijo slovensko oziroma tisti, ki bi se želeli priučiti slovenskega jezika.

3. Zagotavljanje dostopnosti knjižničnega gradiva in storitev za Slovence v zamejstvu¹:

- v mreži zamejskih knjižnic:

Narodna in študijska knjižnica je osrednja knjižnica Slovencev v Italiji. Knjižnica je splošnega značaja in ima tudi nalogo zbiranja, popisovanja in hranjenja gradiva o Slovencih v Italiji. Dejavnost izvaja na štirih oddelkih v goriški in tržaški pokrajini (glavni sedež NŠK v Trstu, Oddelek za mlade bralce v tržaškem Narodnem domu, Odsek za zgodovino in etnografijo v Trstu in Knjižnica Damirja Feigla v Gorici). Redna dejavnost vključuje nabavo in katalogizacijo gradiva, izposajo in svetovanje pri raziskovanju, zbiranje, katalogizacijo in pripravo Bibliografije slovenskega tiska v Italiji (izide v tiskani obliki), pripravo kataložnih zapisov o izdanih publikacijah, vodene obiske vseh oddelkov knjižnice in strokovno izpopolnjevanje osebja. Med dodatne dejavnosti spadajo pravljíčne urice v Feiglovi knjižnici, mladinska dejavnost v Oddelku za mlade bralce v Trstu, razstavna dejavnost, predavanja in predstavitve knjig, sodelovanje pri projektih Rastem s knjigo in Primorci beremo. V prostorih NŠK izvaja knjižnica bralne krožke, ti so del projekta Vseživljenjske aktivnosti, ki ga Krožek za kulturno, športno in podporno udejstvovanje – KRUT organizira vsako leto v sodelovanju z NŠK.

NŠK tudi aktivno sodeluje s Slovenskim raziskovalnim inštitutom (SLORI), še posebej pri izvedbi Slofesta, tj. praznika Slovencev v Italiji. Odsek za zgodovino in etnografijo (OZE) izvaja arhivsko delo in delo z uporabniki ter znanstveno-raziskovalno delo. Kot partnerska organizacija sodeluje pri mednarodnih raziskovalnih in aplikativnih projektih.

¹ Predstavite obseg in način izvajanja knjižnične dejavnosti oziroma storitev za Slovence v zamejstvu.

Poleg Narodne in študijske knjižnice izvajajo knjižnično dejavnost na Goriškem in Videmskem tudi Občinska knjižnica Doberdob, Občinska knjižnica Ronke, Občinska knjižnica Sovodnje ob Soči, Občinska knjižnica Števerjan, Knjižnica Krmin, Knjižnica Salvatoreja Venosija Ukve in Knjižnica kulturnega društva Ivan Trinko.

- dejavnost in storitve splošne knjižnice na obmejnem območju:

Sodelovanje med Goriško knjižnico Franceta Bevka in slovenskimi knjižnicami v Italiji poteka na vseh strokovnih in kulturno-izobraževalnih področjih in sega že v leta, ko so slovenske knjižnice postavljale svoje knjižnične zbirke. Goriška knjižnica jim je nudila strokovno pomoč pri urejanju zbirk in svetovala pri izposoji. Sodelovanje nadgrajujemo s strokovnimi srečanji, prireditvami, zamejci se predstavljajo na razstavah v Goriški knjižnici. S knjižnicami ohranjamo stike preko skupnih projektov – Narodna in študijska knjižnica Trst in Slovenska knjižnica Damir Feigel sta vključeni v projekta Primorci beremo in Rastem s knjigo, Goriška knjižnica pomaga Knjižnici Damirja Feigla s pridobivanjem gradiva in organizacijo prireditev v okviru teh dveh projektov. Tržaška in goriška knjižnica sta aktivni tudi na spletnem portalu Primorci.si in Dobreknjige.si. Knjižničarke so aktivne v Društvu bibliotekarjev Primorske in Notranjske, ki skrbi za razvoj stroke, organizira izobraževanja in srečanja z izmenjavo izkušenj. Goriška knjižnica pridobiva sredstva za nakup knjižničnega gradiva za večino slovenskih knjižnic v Goriški in Videmski pokrajini preko Neposrednega poziva za sofinanciranje nakupa knjižničnega gradiva v splošnih knjižnicah, ki ga vsako leto pripravi Ministrstvo za kulturo RS. Bibliobus Goriške knjižnice mesečno obiše dve postajališči v Italiji – v krajih Špeter in Doberdob. Slovenci, ki živijo v Italiji, zelo radi obiskujejo knjižnice na tej strani meje, v Goriški knjižnici imamo velik delež aktivnih članov iz Italije. Naša domoznanska dejavnost vključuje tudi področje Goriške in Videmske pokrajine, zato zbiramo tudi gradivo, ki izhaja v Italiji in se kakorkoli nanaša na slovensko manjšino (avtor, založba, zgodovinske in ostale vsebine, ki govorijo o Slovencih). Pri tem so nam v veliko pomoč vezi, ki jih imamo stkanе z različnimi organizacijami, društvi, ki redno skrbijo za dotok gradiva naši knjižnici. Informacija o dostopnosti tega gradiva je razširjena tudi v Italiji, saj uporabniki z obeh strani meje redno posegajo po njem in iščejo pri nas potrebne informacije. S pomočjo sredstev pridobljenih s strani Ministrstva za kulturo RS smo v letih 2016 in 2017 naše sodelovanje in delovanje razširili in uvedli dodatne povezovalne dejavnosti. Sodelovanje vseh obmejnih organizacij, ki zagotavljajo knjižnično dejavnost slovenskemu prebivalstvu na slovensko-italijanski meji, smo predstavili v informativni zgibanki, ki je imela poudarek na skupnih projektih in storitvah, ki prispevajo h krepitvi slovenske kulture in jezika. Nakupili smo e-bralnike, ki so namenjeni učiteljem in učencem doberdobske ter špetske šole. Zagotovili smo dodatna sredstva za delovanje bibliobusa in uvedli brezplačno medknjižnično izposajo. Na željo zamejskih knjižničark smo v prostorih Slovenske knjižnice Damir Feigel v Gorici, skupaj z NŠK, izvedli brezplačno delavnico pripovedovanja pravljic. Knjižničarke z obeh strani meje vzdržujemo redne stike. Na območju smo izvedli sedaj že tradicionalna projekta Knjižne POPslastice in Bralnice pod slamnikom, ter tako otroke in najstnike slovenskih šol v zamejstvu povezali z njihovimi vrstniki onkraj meje in s slovensko besedo.

4. Dolgoročni cilji izvajanja programa knjižnične dejavnosti na obmejnem območju:

V program dela Goriške knjižnice bodo uvrščene dejavnosti za ohranjanje slovenskega jezika v zamejstvu (skupni projekti, srečanja z avtorji), ki bodo upoštevale predvsem delo in sodelovanje na tistih območjih, kjer se kaže interes in potreba po razvijanju slovenskega jezika. Glede tega je najbolj zapostavljena Videmska pokrajina, zato bomo v naslednjih letih Narodni in študijski knjižnici Trst in tamkajšnjim kulturnim društvom pomagali pri zagotavljanju večje dostopnosti knjižničnega gradiva ter uvajanju novih storitev namenjenim Slovincem v zamejstvu. Bralno kulturo in bralno pismenost bomo pri najmlajših in mladih krepili predvsem skozi programe in projekte, ki jih bomo oblikovali in izvajali v sodelovanju z zamejskimi šolami in slovenskimi knjižnicami v zamejstvu. Bibliobus Goriške knjižnice bo še naprej izvajal knjižnično dejavnost v tistih krajih Italije, kjer živijo Slovenci vendar ni delujoče slovenske splošne knjižnice (Doberdob, Špeteter). V naslednjih letih bomo med postajališča potujoče knjižnice uvrstili postanek v Občini Ronke, in sicer Romjan, kjer deluje Slovenski oddelek Osnovne šole Romjan. Ker so obiskovalci bibliobusa v Doberdobu in Špetru predvsem mladi, jim bo Goriška knjižnica branje slovenskih knjig poskušala približati tudi preko bralnikov. Strokovno in kulturno sodelovanje s knjižnicami v zamejstvu poteka že vrsto let, predvsem na področju digitalizacije knjižničnega gradiva ter sodelovanja v okviru projektov Primorci beremo, Primorci.si in Dobreknjige.si. Kulturno in strokovno sodelovanje s knjižnicami bomo krepili tudi z letnimi posveti in izmenjavo kvalitetnih prireditev in razstav. V že obstoječe sodelovanje želimo vključiti tudi druge kulturne delavce (zamejske in slovenske) iz kulturnih društev, manjšinskih ustanov ali posameznike, ki delujejo na področju kulture.

5. Letni cilji in program izvajanja knjižnične dejavnosti na obmejnem območju v skladu s 26. členom ZKnj-1²:

Projekte smo pripravili in izbrali tako, da bi pokrili vse stopnje in starosti otrok v zamejstvu in obenem pri odraslih ohranjali bralno kulturo in pismenost, ter motivirali k uporabi slovenskih knjižnic v Goriški in Videmski pokrajini.

Zagotavljanje dostopnosti knjižničnega gradiva in storitev za Slovence v zamejstvu

Potujoča knjižnica Goriške knjižnice bo v letu 2018 mesečno obiskala dve postajališči v Goriški in Videmski pokrajini; Večstopenjsko šolo s slovenskim učnim jezikom v Doberdobu ter Državni stopenjski zavod s slovensko-italijanskim dvojezičnim poukom v Špetru.

Bralna kultura, knjižnična vzgoja in informacijsko opismenjevanje za Slovence v zamejstvu

Pričeli bomo tudi z vzpostavljanjem mreže za izvedbo bralnega tekmovanja Berimo z Rovko Črkolovko, ki bo povežalo vse slovenske zamejske otroke. V okviru projekta Bralnice pod slarnikom, bo pisatelj otroke števerjanskega vrtca Kekec obiskal z bibliobusom in jim skupaj s knjižničarji pokazal delovanje potujoče knjižnice, ki se lahko iz izposojevališča spremeni v pravlično sobo. Srednješolcem iz Gorice bomo s pomočjo projekta Knjižne POPslastice, ki vključuje obisk znane slovenske osebnosti, poskusili približati kvalitetne in izvirne knjižne vsebine. Odrasle bomo k branju slovenske besede spodbujali s projektom Primorci beremo (izključno leposlovje slovenskih avtorjev). Nadaljevali bomo s sodelovanjem pri projektih

² Zakon o knjižničarstvu (Uradni list RS, št. 87/01, 96/02 – ZUJIK in 92/15)

Primorci.si in Dobreknjige.si kjer so uporabniki portalov in vnašalci lahko tako zaposleni v knjižnicah kot njihovi člani.

Kulturno in strokovno sodelovanje s knjižnicami v zamejstvu

Da bi bolje razumeli stvarnost v katerem živi slovenska manjšina, bomo na vseh obmejnih področjih izvedli analizo okolja. Rezultati raziskav bodo objavljeni v skupnem zborniku in predstavljeni na strokovnem posvetovanju, namenjenem spoznavanju in krejitvi sodelovanja med zamejskimi in obmejnimi knjižnicami Knjižnice brez meja. Prebivalcem Doberdoba in Špetra ter vsem zamejskim šolarjem, ki obiskujejo naš bibliobus bomo nudili brezplačno članarino ter brezplačno izposajo e-knjig ter dostop do e-podatkovnih zbirk. Branje slovenskih knjig in raznovrstne e-vire bomo tudi letos predstavili preko bralnikov, ki smo jih nakupili v letu 2016. S knjižnico Koper bomo organizirali letno srečanje knjižničarjev v Italiji. Sodelovali bomo na sestanku, vseh splošnih knjižnic na obmejnih območjih, ki bo po izidu poziva za leto 2019 organiziran v Koroški osrednji knjižnici. Dejavnosti obmejnih knjižnic bomo, kot do sedaj, promovirali v sredstvih javnega obveščanja, na družbenih omrežjih in z zgibanko, ki smo jo v ta namen oblikovali v letu 2016. S Knjižnico Koper in Narodno in študijsko knjižnico bomo organizirali delavnico Literatura v postprodukciji.

Druge dejavnosti za Slovence v zamejstvu

Še naprej bomo izvajali digitalizacijo gradiva, pomembnega za slovensko skupnost v Italiji.

Podrobnejša opredelitev programa dejavnosti splošne knjižnice na obmejnih območjih za leto 2018

Program dejavnosti splošne knjižnice na obmejnih območjih za leto 2017 mora biti usklajen z Zakonom o knjižničarstvu (Uradni list RS, št. 87/01, 96/02 – ZUJIK in 92/15). Splošna knjižnica, ki deluje na obmejnem območju, v okviru svoje dejavnosti, skrbi tudi za strokovnost in organiziranost knjižnične dejavnosti, namenjene Slovencev v zamejstvu. Zagotavlja jim dostop do knjižničnega gradiva, tako da omogoča izposajo, v sodelovanju z osrednjimi knjižnicami in drugimi organizacijami Slovencev v zamejstvu za njihove potrebe izvaja nakup gradiva v Sloveniji ter pomaga pri razvoju knjižnic Slovencev v zamejstvu. Knjižnica pri načrtovanju knjižnične dejavnosti in storitev izhaja iz značilnosti in potreb uporabnikov na obmejnem območju.

1. Zagotavljanje dostopnosti knjižničnega gradiva in storitev za Slovence v zamejstvu

Vpišite predvidene letne cilje, vsebinski okvir ter obseg dejavnosti za zagotavljanje dostopnosti knjižničnega gradiva in storitev za Slovence v zamejstvu.

Vsebina:

1.1 Obisk Potujoče knjižnice v Doberdobu in Špetru

Potujoča knjižnica že devet let, od januarja 2008, mesečno obiskuje dve slovenski šoli v Italiji v Doberdobu in Špetru. Bibliobus Goriške knjižnice tako zgledno skrbi za povezavo Slovencev v Italiji z matično domovino, za dvig bralne kulture ter ohranjanje in utrjevanje slovenske kulturne identitete. Dva zaposlena, šofer/knjižničar in informator/izposojevalec, poskušata bralcem čim boljše svetovati pri izbiri knjig. Želena gradivo jim tudi rezervirajo, če je izposojeno, oziroma naročijo, v kolikor je prosto v skladišču in ga nimajo s seboj na bibliobusu. Slovenski skupnosti v Italiji tako bibliobus prinaša knjige, revije in audio-video gradivo v slovenskem jeziku. Šolama tudi mesečno dostavlja slovenske mladinske in otroške revije (Gea, Pil, Ciciban, Zmajček), ki jih na željo tamkajšnjih učiteljev in učencev Goriška knjižnica nakupi z namenskimi sredstvi. Neposrednega poziva za sofinanciranje nakupa knjižničnega gradiva v splošnih knjižnicah.

Preučujemo možnost širitve mreže postajališč bibliobusa v Italiji, predvsem v Občino Ronke. Upamo, da bomo delovanje širili še v Romjan, predmestje Ronk, kjer deluje Slovenski oddelek Osnovne šole Romjan.

Konec leta 2016 je bilo v Doberdobu in Špetru skupno 400 aktivnih članov. Zabeležili smo 3229 obiskov članov, ki so si izposodili 6.765 enot knjižničnega gradiva. Aktivnih članov je vsako leto približno enako, njihovo število je odvisno od vpisa na obe šoli, narašča pa sam obisk bibliobusa in število izposojenih enot knjižničnega gradiva. Skupen čas postanka je 6 ur in 45 minut. V letu 2018 bomo z rednimi obiski nadaljevali v enakem obsegu.

K branju knjig v slovenskem jeziku in obiskovanju bibliobusa v Goriški knjižnici vzpodbujamo predvsem otroke, ki so trenutno naši najštevilnejši obiskovalci. Prav zato bomo v marcu 2018 na prošnjo vzgojiteljic s potujočo knjižnico obiskali vrtec v Števerjanu, kjer bomo prikaz delovanja bibliobusa združili s projektom **Bralnice pod slamnikom**.

Specifikacija programskih stroškov	Zaprošeni znesek MK (v EUR)	Drugi viri	Skupaj
Bibliobus	3000	1000	4000
Stroški skupaj (max. 3.000 EUR):	3000	1000	4000

Obrazložitev programskih stroškov (vključite tudi obrazložitev načrtovanega sofinanciranja iz morebitnih drugih virov):

Potujoča knjižnica Goriške knjižnice Franceta Bevka bo v letu 2018 desetkrat obiskala dve postajališči v Goriški in Videmski pokrajini; Večstopenjsko šolo s slovenskim učnim jezikom v Doberdolu ter Državni stopenjski zavod s slovensko-italijanskim dvojezičnim poukom v Špetru.

	Doberdob	Špeter	Skupaj
Čas postanka (v minutah)	225	180	405
Aktivni člani	177	223	400
Število kilometrov			1400

Ker je med uporabniki potujoče knjižnice največ otrok, nam v potujoči knjižnici primanjkuje predvsem otroških in mladinskih del v slovenskem jeziku. Preko Neposrednega poziva za sofinanciranje nakupa knjižničnega gradiva v splošnih knjižnicah iz državnega proračuna Ministrstva za kulturo bo zato Goriška knjižnica, v dogovoru z NŠK Trst in Knjižnico Damirja Feigla v Gorici, 1000 EUR namenila za nakup knjižničnega gradiva na potujoči knjižnici.

VRSTA stroškov	VIŠINA stroškov (v EUR)
dnevnice	660
plače zaposlenih (2)	1060
kilometrina	520
vzdrževanje	760
knjižnično gradivo (knjige, avdio-video gradivo)	1000
skupaj	4000

2. Bralna kultura, knjižnična vzgoja in informacijsko opismenjevanje za Slovence v zamejstvu

Vpišite predvidene letne cilje, vsebinski okvir ter obseg dejavnosti pri bralni kulturi, izvajanju knjižnične vzgoje in informacijskem opismenjevanju za Slovence v zamejstvu.

Vsebina:

2.1 Primorci.si in Dobreknjige.si

NŠK Trst in Slovenska knjižnica Damirja Feigla v Gorici sta že od same vzpostavitve vključeni v projekta **Primorci.si** (spletni vzajemni biografski leksikon znanih Primork in Primorcev) in **Dobreknjige.si** (spletni portal s priporočilno kakovostno literaturo). Pri obeh projektih so tako zaposleni v knjižnicah kot njihovi člani k sodelovanju vabljeni kot uporabniki portala ali vnašalci na portal.

2.2 Rastem s knjigo

Knjižnici sodelujeta tudi v projektu **Rastem s knjigo**: Nacionalni projekt spodbujanja bralne kulture Rastem s knjigo izvaja Javna agencija za knjigo RS (JAK) v sodelovanju s splošnimi knjižnicami, slovenskimi osnovnimi in srednjimi šolami, osnovnimi šolami s prilagojenim programom, zavodi za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami ter osnovnimi in srednjimi šolami v zamejstvu. V okviru projekta vsakemu sedmošolcu oz. dijaku prvega letnika srednje šole podarja izvirno slovensko leposlovno delo. Pri projektu sodeluje tudi Feiglova knjižnica. Goriška knjižnica vsako leto v Gorico dostavi plakate in knjige, ki jih učenci ob ogledu Feiglove knjižnice dobijo v dar.

2.3 Projekt Primorci beremo

Projekt Primorci beremo, v katerem sodeluje 9 primorskih knjižnic, med njimi tudi Narodna in študijska knjižnica Trst in Knjižnica Damirja Feigla, je namenjen spodbujanju bralne kulture, predvsem branja slovenskega leposlovja med odraslimi. Od aprila do novembra bralci prebirajo knjige, ki jih vsako leto znova skrbno pripravijo knjižničarji. Po vsaki prebrani knjigi na priloženo kazalko zapišejo svoje mnenje in misli o prebranem ter jo oddajo. Vsi bralci, ki tekom projekta preberejo pet proznih del in eno zbirko poezije, na svečani zaključni prireditvi prejmejo priznanje in knjižno nagrado. Uspešnost in aktualnost projekta potrjuje podatek, da se je število prebranih knjig v primerjavi z začetkom bralne akcije podvojilo, kar nadalje kaže na utrjevanje pripadnosti skupnemu kulturnemu prostoru in kulturni identiteti vseh sodelujočih. (Vir: <http://primorci.tol.sik.si/>). Sodelovanje med knjižnicami na obmejnem področju poteka predvsem pri pridobivanju gradiva za bralne sezname, pomoči pri nakupu gradiva ter pri organizaciji zaključnih prireditev. V letu 2017 se je **Knjižnici Damirja Feigla** pri projektu pridružila tudi **Občinska knjižnica Sovodnje**. V skupnem dogovoru Goriška knjižnica čez celotno leto nudi pomoč pri izposoji in nakupu manjkajočih knjig iz seznama. Ker imata obe zamejski knjižnici kadrovske in prostorske stiske, bo zaključno prireditev tudi v letu 2018 organizirala Goriška knjižnica, ki vodi prireditev, nudi prostor in podeli končne nagrade. V letu 2018 bomo k projektu poskusili pritegniti še katero izmed zamejskih občinskih knjižnic, nudili pomoč pri nakupu in izposoji gradiva ter, če bo situacija s kadrom in prostori enaka letošnjim, organizirali zaključno prireditev in nanjo povabili vse sodelujoče knjižnice.

2.4 Knjižne POPslastice

Knjižne POPslastice so projekt Knjižnice Mirana Jarca Novo mesto. Ob srečanju in klepetu z različnimi gosti, znanimi osebnostmi, želi knjižnica »na zabaven, aktualen in kvaliteten način promovirati in širiti bralno kulturo, skozi knjigo širše kulturno povezovati in izobraževati, spodbujati in oblikovati vseživljenjske bralne navade, spodbujati kritično mišljenje ter zagotoviti višjo bralno sposobnost mladih.« (vir: <http://www2.siknm.si/popslastice>) Projekt, namenjen srednješolcem, smo z letom 2016 prenesli na Goriško območje, saj POPslastice od jeseni 2016 naprej izvajamo v lastni režiji v Goriški knjižnici, prenesli pa smo jih tudi v Gorico, kjer deluje Slovenski licejski pol. Skozi raznovrstne vsebinske sklope, ki segajo od branja in pisanja, pa do humorja, želita obe slovenski goriški knjižnici in vabljenega znana osebnost mlade spodbuditi k razmisleku o pomenu branja in knjige. Prav tako želimo mladim v Italiji, ki imajo manj stika s slovensko popularno kulturo, približati izbrane znane Slovence. Pogovor z znanim pisateljem / ilustratorjem / športnikom bomo tudi v letu 2018 izvedli v sodelovanju s **Slovenskim licejskim polom v Gorici** in Slovensko knjižnico Damirja Feigla. Dogodek, ki ga šola uvrsti med svoje redne aktivnosti in ga izvajamo med poukom, se bo odvijal v avditoriju licejskega pola v Gorici (Italija), ki sprejme preko 100 dijakov.

2.5 Projekt Bralnice pod slamnikom

Mladinski literarni festival Bralnice pod slamnikom je bil prvič organiziran leta 2011 kot prvi tovrstni festival v Sloveniji. Organizator je MIŠ založba. Namen festivala je povezovanje in prizadevanje za motiviranje za branje. Bralca nagovarjamo intimno po njegovi meri, obenem pa javno promoviramo branje, predvsem branje v prostem času; razmišljamo globalno in delujemo lokalno, literaturo pa povezujemo s strpnostjo in medgeneracijskim povezovanjem. Goriška knjižnica je k Bralnicam uspešno pristopila z letom 2015. Navdušeni otroci so v preteklih letih organizirano obiskali dogodke v okviru festivala. V letu 2016 smo organizirali ogled Goriške knjižnice in druženje s pisateljico Natašo Konc Lorenzutti. V letu 2017 pa smo, v sodelovanju s Knjižnico Damirja Feigla in MIŠ založbo, organizirali druženje zamejskih osnovnošolcev zadnje triade s pisateljem Slavkom Preglom v Državnem stopenjskem zavodu s slovensko-italijanskim dvojezičnim poukom v Špetru.

Cilji festivala so:

- motivacija za branje, predvsem izvirne slovenske mladinske književnosti,
- spodbujanje dejavnosti ob branju, poustvarjalnost in drugih motivacijskih oblik,
- spoznavanje oz. srečanje z vrhunskimi ustvarjalci mladinske književnosti,
- dodatno spodbujanje in izobraževanje mentorjev branja,
- promocija branja v javnosti,
- povezovanje različnih prizadevanj na področju branja, podpora temu, kar se že izvaja na področju branja in knjige,
- medgeneracijsko povezovanje in povezovanje različnih dejavnikov v določenem okolju.
- povezovanje otrok iz zamejstva z otroci iz matične domovine.

V letu 2018 bomo projekt Bralnice pod slamnikom združili z izven-rednim **obiskom bibliobusa v kraju Števerjan**, ki leži ob slovensko - italijanski meji. Bibliobus in izbrani pisatelj bosta v marcu obiskala števerjanski vrtec (dogodek je že uvrščen v program vrtca), prikazano bo delovanje knjižnice na kolesih, na koncu pa bo pisatelj otrokom na bibliobusu prebral svojo avtorsko pravljico. Skozi tovrstno sodelovanje bomo spodbujali in krepili tako bralno pismenost kot motivacijo za branje v slovenskem jeziku in spoznavanje slovenskih avtorjev.

2.6 Bralno tekmovanje Berimo z Rovko Črkolovko

»Berimo z Rovko Črkolovko« (spl. stran: <http://bralnotekmovanje.si/>) je izvorni pristop k spodbujanju branja in izboljšanju bralnih navad med petošolci, ki so ga razvili v Knjižnici Koper. Po opažanjih in rezultatih raziskav se v tej starostni skupini otrok zanimanje za branje naglo zmanjšuje. Že prvo leto (šolsko leto 2016/2017) se je koprskemu tekmovanju priključilo enajst obalnih osnovnih šol s 344 petošolci. Letos se je število sodelujočih podvojilo, v sodelovanju z Narodno in študijsko knjižnico v Trstu pa v projektu prvič sodeluje tudi 52 učencev iz petih slovenskih osnovnih šol v Italiji. Obmejne knjižnice smo enotnega mnenja, da se projekt razširi tudi med Slovence na Hrvaškem, na Madžarskem in v Avstriji in sicer v obliki (pod)tekmovanja, ki bo enakovredno povezal slovensko mladino v sosednjih državah. Ker so učni in drugi pogoji, pomembni za obstoj in razvoj slovenskega jezika v sosednjih državah zelo različni in ne docela poznani, bo projekt potrebno prilagoditi tem specifikam, zato bomo knjižnice v letu 2018 izvedle raziskavo okolja (glej naloga 3: **Analiza okolja**). Na podlagi analize bomo vse obmejne knjižnice v letu 2019 pripravile prilagojen program za bralno tekmovanje. Projekt načrtujemo obmejne knjižnice vsaka za svoje območje, v sodelovanju z nosilko projekta (Knjižnica Koper) in lokalno zamejsko knjižnico oz. drugo ustrezno ustanovo.

Specifikacija programskih stroškov	Zaprošeni znesek MK (v EUR)	Drugi viri	Skupaj
Primorci beremo	100		100
Knjižne POPslastice	300		300
Bralnice pod slamnikom	300		300
Stroški skupaj (max. 3.000 EUR):	700		700

Obrazložitev programskih stroškov (vključite tudi obrazložitev načrtovanega sofinanciranja iz morebitnih drugih virov):

Programski stroški programa bralne kulture, knjižnične vzgoje in informacijskega opismenjevanja za Slovence v zamejstvu zajemajo:

- stroške izvedbe projekta Bralnice pod slamnikom v Števerjanu (avtorski honorar),
- avtorski honorar za izvedbo POPslastic v Gorici,
- strošek pohval in nagrad, ki jih bodo prejeli vsi bralci iz Knjižnice Damirja Feigla in Občinske knjižnice Sovodnje, ki so uspešno zaključili projekt Primorci beremo

3. Kulturno in strokovno sodelovanje s knjižnicami v zamejstvu: izmenjava knjižničarjev, usposabljanje knjižničarjev za delo v večkulturnem okolju, izmenjava prireditev (npr. razstav), skupna organizacija in izvedba prireditev ali določenih storitev, ipd.

Vpišite predvidene letne cilje, vsebinski okvir ter obseg dejavnosti pri strokovnem in kulturnem sodelovanju s knjižnicami v zamejstvu.

Vsebina:

3.1 Razstave in Društvo bibliotekarjev Primorske in Notranjske

Slovenci iz Italije v Goriški knjižnici redno predstavljajo svojo ustvarjalnost z razstavami in literarnimi večeri. V marcu 2018 bomo v Goriški knjižnici gostili razstavo Tržaške Slovenke, ki jo je pripravila Narodna in študijska knjižnica. Knjižničarke Narodne in študijske knjižnice Trst in Slovenske knjižnice Damirja Feigla so aktivne v Društvu bibliotekarjev Primorske in Notranjske (DBPN), ki skrbi za razvoj stroke, organizira izobraževanja in srečanja z izmenjavo izkušenj.

3.2 Zagotavljanje brezplačne izposoje in promocija branja e-knjig v slovenskem jeziku ter dostop do e-podatkovnih zbirk

Poleg knjižničnega gradiva naše knjižnice, do katerega imajo Slovenci na doberdobskem Krasu in v Beneški Sloveniji dostop preko potujoče knjižnice, ponujamo še e-knjige v slovenskem jeziku ponudnika Biblos ter dostop do e-podatkovnih zbirk. Obiskovalci potujoče knjižnice v Italiji se v Goriško knjižnico včlanijo kar na bibliobusu, članarine ni, prav tako sta brezplačni izposoja e-knjig in dostop do elektronskih baz. Dostop zajema podatkovne zbirke lus-info, Find-info, GVIN, Encyclopedia Britannica, SSKJ2, EbscoHost in zbirke elektronskih časopisov PressReader. Naša ponudba in promocija slovenske besede v elektronski obliki je celovitejša in zagotovo učinkovitejša ob hkratni ponudbi elektronskih bralnikov. Pet takšnih bralnikov smo nakupili že v letu 2016. Branje e-knjig v slovenskem jeziku in dostop do e-virov bomo promovirali ob obisku bibliobusa v Doberdobo in Špetru.

3.3 Strokovna srečanja in sestanki

V sodelovanju z Narodno in študijsko knjižnico, Knjižnico Koper in Knjižnico Damirja Feigla bomo tudi v letu 2018 nadaljevali s srečanja in sestanki med slovenskimi knjižnicami na meji med Italijo in Slovenijo. Srečanja in sestanki so namenjeni izmenjavi dobrih praks, dosedanjih izkušenj in težav, medsebojnemu spoznavanju in enakomernejšemu razvoju dejavnosti splošnih knjižnic na slovensko-italijanskem obmejnem pasu. Prav zaradi enakomernejšega razvoja dejavnosti, bi v naslednjih letih, v dogovoru s Knjižnico Damirja Feigla, več pozornosti namenili knjižnicam in potencialnim uporabnikom v Videmski pokrajini.

3.4 Usklajevalni sestanek pred pozivom za izvajanje obmejne knjižnične dejavnosti v letu 2019

Sestanek, namenjen posvetu in uskladitvi programov dejavnosti splošnih knjižnic na obmejnih območjih je predviden po izidu poziva za leto 2019, skliče ga Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem. Knjižnica gostiteljica načrtuje še obisk zamejske knjižnice v Celovcu in predstavitev obmejnega sodelovanja.

3.5 Objave in promocija

Dejavnosti obmejnih knjižnic bomo, kot do sedaj, promovirali v sredstvih javnega obveščanja, na družbenih omrežjih in z zgibanko, ki smo jo v ta namen oblikovali v preteklem letu. Posebno pozornost bomo namenili promociji dejavnosti med knjižničarji in društvi, ki izvajajo kulturne dejavnosti v zamejstvu. Vsebine, informacije in podatke o delovanju Goriške knjižnice Franceta Bevka na obmejnem območju bomo objavili na naši spletni strani, v posebnem zavihku namenjenemu obmejnim dejavnostim <http://www.gkfb.si/o-knjiznici/obmejnost>.

3.6 Literatura v postprodukciji

V sodelovanju s koprsko in tržaško knjižnico bomo v Trstu izvedli delavnico Literatura v postprodukciji, ki jo izvaja Založba Goga ob podpori Javne agencije za knjigo. Na delavnico bodo vabljeni vsi knjižničarji obmejnega področja, tako iz Slovenije kot iz Italije. Stroške izvedbe delavnice bo krila Knjižnica Koper.

3.7 Analiza okolja - Goriška in Videmska pokrajina

Knjižnice smo enotnega mnenja, da je za naše nadaljnje delo s Slovenci v zamejstvu, nujno pripraviti analizo okolja v katerem živijo. Tako bomo veliko lažje vedeli kaj, kje in kako oblikovati naš program dejavnosti in storitev za to ciljno skupino. Knjižnice bodo analizo okolja izvedle po enotnem vzorcu raziskave, ki ga bo pripravila Knjižnica Koper. Goriška knjižnica Franceta Bevka bo analizo izvedla za Goriško pokrajino in Videmsko pokrajino s Kanalsko dolino. To sta pokrajini v Avtonomni deželi Furlaniji-Juljski Krajini. V tej naj bi, po različnih virih, živelo od 70.000 do 100.000 pripadnikov slovenske narodne skupnosti. Analiza okolja naj bi vključevala razvojno problematiko, analizo lokalne skupnosti in pregled knjižnične dejavnosti v obeh pokrajinah. Zaradi potreb izvajanja otroških in mladinskih programov, bo analiza vključevala tudi pregled slovenskega šolstva v Italiji, ki že med Goriško in Videmsko pokrajino razlikuje med šolami in vrtci s slovenskim učnim jezikom ter dvojezičnim modelu, kjer se slovenski in italijanski jezik pri pouku izmenjujeta med predmeti.

3.8 Strokovno posvetovanje Knjižnice brez meja

Rezultate analize okolja in primere dobre prakse dosedanjega obmejnega knjižničnega sodelovanja, bomo predstavili na strokovnem posvetovanju obmejnih knjižnic 2018, z naslovom »Knjižnice brez meja« v Knjižnici Koper. Posvetovanje bo organizirano v sklopu usposabljanja knjižničarjev za delo v večkulturnem okolju.

Specifikacija programskih stroškov	Zaprošeni znesek MK (v EUR)	Drugi viri	Skupaj
Analiza okolja		560	560
Knjižnice brez meja, Usklajevalni sestanek	150	440	590
Promocija, tiskovine	100		100
Stroški skupaj (max. 3.000 EUR):	250	1000	1250

Obrazložitev programskih stroškov (vključite tudi obrazložitev načrtovanega sofinanciranja iz morebitnih drugih virov):

- Analiza okolja vključuje strošek dela bibliotekarja (s potnimi stroški), potrebnega za izvedbo raziskave na svojem območju v skupnem obsegu 40 ur. Stroške bomo pokrili z lastnimi sredstvi.
- Knjižnica brez meja vključuje strošek priprave prispevka (20 ur bibliotekarja) ter strošek udeležbe referentov lastne in zamejske knjižnice na strokovnem posvetovanju Knjižnica brez meja. Del stroškov bomo pokrili z lastnimi sredstvi. Za udeležbo na sestanku obmejnih knjižnic v Koroški osrednji knjižnici dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem in obisk slovenske knjižnice v Celovcu načrtujemo 160 evrov potnih stroškov. Večji del stroškov bomo pokrili z lastnimi sredstvi.
- Načrtujemo še strošek tiska raznih promocijskih tiskovin in plakatov – za razstavo Tržaške Slovenke, promocijo Biblosa ipd.

4. Druge dejavnosti za Slovence v zamejstvu

Vpišite predvidene letne cilje, vsebinski okvir ter obseg drugih dejavnosti za Slovence v zamejstvu.

Vsebina:

Digitalizacija

V Goriški knjižnici Franceta Bevka z vsakoletno digitalizacijo skrbimo za objavo gradiva izdanega v Italiji s strani slovenske skupnosti in za ohranjanje kulturne dediščine Slovencev v Italiji. Velika večina gradiva, ki ga je digitalizirala naša knjižnica in je bilo objavljeno na dLibu, je izšlo v Gorici ali Trstu. Tako smo že objavili časopise Čuk na pal'ci, Domovina, Gorica, Goriška straža, Koledarje Goriške Mohorjeve družbe, Koledarje Goriške matice, poljudno-znanstvene zbornike Luč, Poročila deželnemu zboru - Pertrattazioni della Dieta provinciale, Primorski gospodar, Ročne kašipote po Goriškem in Gradiščanskem, časnik Soča, Glas in Šola. Digitalizirali in objavili smo vsa dela Damirja Feigla in še šest drugih monografskih publikacij, pomembnih za območje obeh Goriških pokrajin (v Sloveniji in Italiji). V letu 2015 smo pričeli z digitalizacijo Primorskega dnevnika, s katero bomo nadaljevali tudi v naslednjih letih. Primorski dnevnik izhaja kontinuirano vse od leta 1945. Je edini dnevni časopis, ki izhaja v okviru

slovenske narodne skupnosti v Italiji. Osrednjo pozornost namenja življenju in delu Slovencev v Tržaški, Goriški in Videmski pokrajini, posega pa tudi v širši prostor. Goriška knjižnica Franceta Bevka je v sodelovanju z Zadruško Primorski dnevnik zagotovila potrebne materialne avtorske pravice za objavo na spletu in prvih deset let je dostopnih na portalu dLib. Sredstva za digitalizacijo Primorskega dnevnika pridobivamo preko neposrednega poziva OOK. Pri digitalizaciji Primorskega dnevnika, ki je zaradi količine velik finančni zalogaj, se nam je v letu 2017 pridružila tudi Knjižnica Koper. Zaradi zmanjšanja sredstev digitalizacije Primorskega dnevnika v letu 2018 ne bomo izvedli, bomo pa zato digitalizirali nekatere druge časnike in knjige, ki so izhajali v današnji Furlaniji Julijski krajini (Nova doba, Glas zaveznikov, knjige iz zbirke Slovanska knjižnica).

Specifikacija programskih stroškov	Zaprošeni znesek MK (v EUR)	Drugi viri	Skupaj
Stroški skupaj (max. 3.000 EUR):	0	0	0

Obrazložitev materialnih stroškov (vključite tudi obrazložitev načrtovanega sofinanciranja iz morebitnih drugih virov):

/

Povzetek stroškov programa dejavnosti splošne knjižnice na obmejnih območjih³:

Program 2018:	Viri (EUR)		
	Zaprošeno MK	Drugi viri	Skupaj
Izvajanje 26. člena ZKnj-1			
Programski stroški za zagotavljanje dostopnosti knjižničnega gradiva in storitev dejavnosti Slovincem v zamejstvu	3000	1000	4000
Programski stroški za bralno kulturo, knjižnično vzgojo itd.	700	0	750
Programski stroški strokovnega in kulturnega sodelovanja	250	1000	1250
Drugi programski stroški	0	0	0
Stroški skupaj:	3950	2000	6000

Pripravil:

Datum: 29.1. 2018

Podpis odgovorne osebe in žig:

³ Program dejavnosti splošne knjižnice za podporo razvoju knjižnične dejavnosti na obmejnih območjih je sestavni del letnega programa dela in finančnega načrta knjižnice in mora biti sprejet v organih knjižnice. Program mora biti pripravljen v soglasju z osrednjimi knjižnicami Slovincem v zamejstvu oziroma drugo osrednjo organizacijo Slovincem, če osrednja knjižnica ne obstaja (soglasje je obvezna priloga).

Program dejavnosti splošne knjižnice na obmejnih območjih za leto 2018: navodila za načrtovanje programa

I.

a) Zagotavljanje dostopnosti knjižničnega gradiva in storitev za Slovence v zamejstvu:

Knjižnica navede načrtovane načine in obseg zagotavljanja dostopnosti knjižničnega gradiva in storitev za Slovence v zamejstvu (npr.: predvideni obseg uporabe bibliobusa na obmejnem območju z navedbo števila postajališč, pogostostjo obiska postajališč, dolžine postankov ipd.).

b) Projekti bralne kulture in knjižnične vzgoje za Slovence v zamejstvu so dejavnosti knjižnice, s katerimi bo knjižnica krepila bralno kulturo in si prizadevala za dvig bralne pismenosti ter povečevala uporabo knjižničnih storitev med Slovenci v zamejstvu (npr. s programi in projekti družinskega oziroma medgeneracijskega branja, s programi in projekti bralne kulture za najmlajše in mlade bralce ipd.) in prednostno izvajala dejavnosti za ohranjanje slovenskega jezika v zamejstvu. Ker iz posebnih razmer v zamejstvu izhajajo tudi posebne jezikovne potrebe, bo knjižnica podpirala ustvarjalnost tudi v lokalnih knjižnih različicah (narečnih jezikovnih praksah), spodbujala in navajala potencialne uporabnike na izposojajo tega gradiva ter za samostojno doživljanje kulturnih dosežkov.

c) Strokovno in kulturno sodelovanje s knjižnicami v zamejstvu: Knjižnica navede oblike in obseg strokovnega in kulturnega sodelovanja s knjižnicami v zamejstvu (npr.: izmenjava knjižničarjev, usposabljanje knjižničarjev za delo v večkulturnem okolju, izmenjava prireditev oziroma razstav, skupna organizacija in izvedba prireditev ali določenih storitev, izmenjava strokovnih izkušenj, skupna čezmejna organizacija strokovnih srečanj, izmenjava izkušenj in dobrih praks, učenja in stalnega strokovnega izpopolnjevanja, sodelovanje z manjšinskimi ustanovami, medknjižnična izposoja, omogočanje dostopnosti e-knjig v slovenskem jeziku in drugih knjižničnih storitev na daljavo, ipd.).

č) Druge dejavnosti za pripadnike slovenske narodne skupnosti v zamejstvu določi knjižnica glede na svoje izkušnje in potrebe pri izvajanju dejavnosti: npr. posebne akcije za promocijo dejavnosti, digitalizacija gradiva, ki je kulturna dediščina Slovencev v zamejstvu, vključevanje v medkulturno sodelovanje ipd.

II.

Skladno s 26. členom ZKnj-1 lahko sredstva načrtujejo tiste knjižnice, ki delujejo na obmejnih območjih in ki so v obdobju zadnjih treh let že zagotavljale dostop do knjižničnega gradiva tudi Slovincem v zamejstvu. V primeru, da z osrednjo knjižnico Slovencev v zamejstvu sodeluje več knjižnic, morajo med seboj uskladiti in prijaviti skupni program, sredstva pa načrtovati v sorazmernih deležih. Za osrednje knjižnice Slovencev v zamejstvu se upoštevajo: Narodna in študijska knjižnica Trst, Slovenska študijska knjižnica Celovec, Zveza Slovencev na Madžarskem s sedežem v Monoštru (ker osrednja knjižnica Slovencev na Madžarskem ne obstaja) ter Gradska knjižnica »Ivan Goran Kovačić« Karlovac. V primeru, da z osrednjo knjižnico Slovencev v zamejstvu sodeluje več knjižnic, le-te sredstva načrtujejo v sorazmernih deležih.

Program dejavnosti splošne knjižnice za podporo razvoju knjižnične dejavnosti na obmejnih območjih je sestavni del letnega programa dela in finančnega načrta knjižnice in mora biti sprejet v organih knjižnice. Program knjižnične dejavnosti za podporo razvoju knjižnične dejavnosti na obmejnih območjih mora biti načrtovani v sodelovanju s knjižnicami oziroma drugimi organizacijami Slovencev v zamejstvu. Programu mora biti priloženo tudi ustrezno soglasje.

Splošna knjižnica mora usklajen program posredovati v vednost tudi Narodni in univerzitetni knjižnici.

Splošna knjižnica mora zagotoviti javno dostopnost vsebin, informacij in podatkov o delovanju splošne knjižnice za podporo razvoju knjižnične dejavnosti na obmejnih območjih tudi tako, da jih objavi na svoji spletni strani.

III.

Splošne knjižnice načrtujejo programske materialne stroške za izvajanje dejavnosti splošne knjižnice za podporo razvoju knjižnične dejavnosti na obmejnih območjih v skladu s 26. členom ZKnj-1 ter posebnimi programskimi poudarki ob neposrednem pozivu.

Upravičeni stroški so programski materialni stroški, ki nastanejo pri izvajanju dejavnosti splošne knjižnice za podporo razvoju knjižnične dejavnosti na obmejnih območjih v okviru knjižnične dejavnosti, ki je javna služba, in vključuje npr. naslednje programske vsebine:

- zagotavljanje dostopnosti knjižničnega gradiva in storitev za Slovence v zamejstvu,
- projekti bralne kulture in knjižnične vzgoje za Slovence v zamejstvu,
- strokovno in kulturno sodelovanje s knjižnicami v zamejstvu,
- druge dejavnosti za pripadnike slovenske narodne skupnosti v zamejstvu.

Pri priznavanju višine programskih materialnih stroškov, se upošteva:

- upravičen obseg načrtovanih aktivnosti in razpoložljivi obseg sredstev v proračunu.

Splošne knjižnice v predlogih programov za podporo razvoju knjižnične dejavnosti na obmejnih območjih ne načrtujejo splošnih stroškov delovanja.

Dodatni nakup knjižničnega gradiva in informacijskih virov za potrebe Slovencev v zamejstvu ni predmet tega neposrednega poziva.

Strokovna komisija bo opravila strokovno presojo predloga programa in predlagala obseg financiranja s strani ministrstva. Strokovna komisija za knjižnično dejavnost bo pri presoji programov upoštevala cilje, namen in pričakovane učinke načrtovanih vsebin za izvajanje knjižnične dejavnosti na obmejnih območjih za potrebe Slovencev v zamejstvu. Strokovna komisija bo po opravljeni strokovni presoji predlagani program opredelila kot ustrezen, kakovosten ali zelo kakovosten, kar bo tudi utemeljila.

Strokovna komisija bo pri financiranju vsebin programa dala prednost zlasti dostopnosti knjižničnega gradiva in storitev za Slovence v zamejstvu in tistim vsebinam, ki bodo izkazovale pozitiven učinek na razvoj bralne kulture med Slovenci v zamejstvu oziroma prispevale k zmanjševanju razlik v razvoju knjižnične dejavnosti na obmejnem območju.

Višina maksimalno zaprosenih sredstev, namenjenih za program dejavnosti splošne knjižnice za podporo razvoju knjižnične dejavnosti na obmejnih območjih, je lahko do 12.000 EUR na knjižnico.

Višina odobrenih sredstev za izvajanje programa dejavnosti za potrebe sodelovanja s Slovenci v zamejstvu bo odvisna od ugotovljenega stanja zagotavljanja dostopa do knjižničnega gradiva Slovcem v zamejstvu, presoje programa, ki jo bo opravila strokovna komisija za knjižnično dejavnost, višine upravičeno zaprosenih sredstev in glede na razpoložljiva sredstva. Prednost pri financiranju bodo imeli tisti programi, pri katerih bo ugotovljeno, da je aktualno izkazano stanje zagotavljanja dostopa do knjižničnega gradiva in storitev Slovcem v zamejstvu slabše. Sredstva bodo razdeljena skladno z v praksi utečeno organizacijo knjižnične dejavnosti za podporo razvoju knjižnične dejavnosti na obmejnih območjih.

V primeru, da razpoložljiva sredstva ne bodo zadoščala za financiranje vseh prijavljenih vsebin, se bodo financirale vsebine, ki bodo po mnenju strokovne komisije glede na prioritete nujne oziroma jih bo strokovna komisija opredelila kot boljše.

IV.

Evropsko leto kulturne dediščine

Evropski parlament in Svet EU sta leto **2018** razglasila za **Evropsko leto kulturne dediščine**.

Cilj evropskega leta kulturne dediščine je spodbuditi čim več ljudi k odkrivanju in raziskovanju kulturne dediščine Evrope ter okrepiti občutek pripadnosti k skupni evropski družini. Leta 2018 bo poudarek predvsem na:

- pomenu kulturne dediščine za družbo;
- prispevku kulturne dediščine h gospodarstvu;
- vlogi kulturne dediščine v evropski kulturni diplomaciji;
- pomenu varstva kulturne dediščine, da bi od nje imele koristi tudi prihodnje generacije.

Evropsko leto kulturne dediščine vključuje pobude in dogodke na evropski, nacionalni, regionalni in lokalni ravni. Leta 2018 bo po vsej Evropi potekalo tisoče dejavnosti in dogodkov. Evropska komisija je pripravila deset pobud, ki bodo zagotovile, da se bodo učinki evropskega leta nadaljevali tudi po letu 2018. Pri izvajanju pobud se bo skupaj s partnerji (Svet Evrope, UNESCO in druge evropske organizacije) zavzemala za doseganje štirih ciljev: vključevanje, trajnost, zaščito in inovacije.

Deset iniciativ za doseganje ciljev Evropskega leta kulturne dediščine:

Vključenost	<ul style="list-style-type: none"> • Skupna dediščina: kulturna dediščina pripada nam vsem • Dediščina v šole: otroci odkrivajo najdragocenejše evropske zaklade in tradicije • Mladi za dediščino: mladi oživljajo kulturno dediščino
Trajnost	<ul style="list-style-type: none"> • Dediščina v prehodu: novi načini rabe industrijskih, verskih in vojaških območij ter krajin • Turizem in dediščina: odgovorni in trajnostni turizem s kulturno dediščino
Varstvo	<ul style="list-style-type: none"> • Skrb za dediščino: razvoj standardov kakovosti za intervencije na kulturni dediščini • Ogrožena dediščina: boj proti nedovoljeni trgovini s kulturnimi dobrinami in obvladovanje tveganj, povezanih z dediščino
Inovacije	<ul style="list-style-type: none"> • Z dediščino povezane spretnosti: boljše izobraževanja in usposabljanje za tradicionalne in nove poklice • Dediščina za vse: spodbujanje družbenih inovacij ter sodelovanja ljudi in skupnosti • Znanost za dediščino: raziskave, inovacije, znanost in tehnologija za korist dediščine

K aktivnemu sodelovanju pri izvedbi leta bomo v Sloveniji povabili vse deležnike na področju kulture.

V Evropi in Sloveniji bo v Evropskem letu kulturne dediščine poseben poudarek na povezovanju z obstoječimi iniciativami, predvsem z Dnevi evropske kulturne dediščine (DEKD). Tema DEKD v letu 2018 v Sloveniji bo »Naša dediščina: kjer preteklost sreča prihodnost«. Pozivamo vas, da se v svojih programih navežete tudi na DEKD.

Ob tem pojasnjujemo, da dodatna finančna sredstva za izvedbo leta na nacionalni kot tudi evropski ravni niso predvidena, zato aktivnosti načrtujte v okvirih rednega programa dela.

Ta veseli dan kulture

Ta veseli dan kulture je pobuda dneva odprtih vrat slovenskih kulturnih ustanov, ki jo je Ministrstvo za kulturo začelo v Prešernovem letu 2000. Z leti je prerasla v množičen kulturni dogodek in svojevrstno promocijo slovenske kulture ob 3. decembru, Prešernovem rojstnem dnevu. Naprošamo vas, da v prihodnjem letu načrtujete brezplačne prireditve oziroma dogodke na ta dan (posebne razstave, predavanja, vodenja za različne starostne skupine, delavnice, predstave, projekcije ipd.). Aktivnosti načrtujte v okvirih rednega programa dela.